

рия. Мито плащали само въ Цариградъ, Одринъ, Бруса, а порано въ Пловдивъ и Кратово. Мнозина българи, за да запазятъ свободата си и да се радватъ на безопасностъ, ставали католици, а заедно съ това и дубровнишки поданници. Така се случвало и съ гърци, особено търговци, които ставаха по-късно италиански, английски или холандски поданници. По-католичването на нѣкои българи въ Никополско и т. н. се дължи именно на тия дубровчани, които презъ робството, край търговската си професия, бѣха замрежили България и съ католишки мисионерства. На тѣхъ се дължи много, защото единственият по-свѣстни сведения за миналото на българитѣ презъ първитѣ три вѣка на робството сж отъ дубровнишки източникъ, па и тѣмъ се приписватъ българскитѣ революционни опити презъ XVI-я и XVII-я вѣкове.

Въ Сливенъ, както се каза, е нѣмало дубровнишка колония съ мисионерска целъ, но ако не дубровнишка търговска колония, то поне дубровнишки посещения тукъ е имало. Въ стари сливенски пѣсни се пѣе за търговци „бошнаци“ и за четници — „бошнаци“, редомъ съ българскитѣ („деветъ върли бошнака“, намѣсто „трисга“, — е изразъ който много често се срѣща въ сливенски и други войновски пѣсни). Струва ми се, че съ името „Бошнаци“ народа е визиралъ съседнитѣ тѣмъ рагузани или дубровчани, било тѣ като търговци или революционери (напр. *Павелъ Джорджичъ* въ 1595 г.). Тѣхното влияние намалява именно следъ тѣй подклажданитѣ отъ тѣхъ, инѣкъ несполучливи опити. Нижка отъ горното твърдение ще се намѣри въ обстоятелството, че най-голѣми корени дубровчанитѣ сж пустнали въ *Босна*, гдето тѣ имали много имущества (ср. Иречекъ, *op. cit.*, 532). и очевидно се ползували съ голѣмо влияние. Не е чудно, че идвацитѣ въ България дубровчани, направо отъ Босна, или като потомци на Дубровнишки търговци въ Босна, сж минавали за *бошнаци*, още по-вече. че сж имали съ тѣхъ единъ и сжщъ езикъ. (Въ *Daulphinois* и дручи по-стари пжтешественици дрезъ срѣдата на робството често вмѣсто българи — *войници*, се пише „*бошнаци*“ (отъ войнишкия институтъ).

За посещенията на дубровничанитѣ въ Сливенъ може да се сжди още и отъ останалитѣ и до днесъ въ езика на сливенци и въобще въ българския езикъ име на на предмети, занятия или учреждения, които сж отъ италиански произходъ, употребявани отъ самитѣ дубровчани. Думата *лонджа* наприкладъ, (съвета на еснафитѣ) е италианска; такава е възможно и *праматаръ* отъ *primateari* продавачъ на първо качество стока?(?) освенъ ако не е отъ грѣцкото *ποδύματα* работа (продавачъ на ржкодѣлни работи);¹⁾ думата *дукатъ* или *дукато* —

¹⁾ Ср. английското *haberdascher*—продавачъ на разни дребноли, носѣни върху табла, като игли, тантели и т. н., каквито се срѣщатъ у насъ и до днесъ, която дума, споредъ едни, е по произходъ отъ нѣмскитѣ търговци въ Англия и го тълкуватъ отъ: *haben sie das Herr?*